

Pekka Metso

A1. Alkuperäisartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä / Original journal article

1. Jonna Ojalampi, Kaisa Viinikka & Pekka Metso, Uskonnon tutkimista vai harjoittamista? Kirkollinen työ ja soveltavat opinnot Itä-Suomen yliopiston teologian opiskelijoiden näkemyksissä koulutuksen katsomuksellisesta sitoutumattomuudesta. – Teologinen aikakauskirja [*submitted*]
2. Kaisa Viinikka, Jonna Ojalampi & Pekka Metso, Perceptions of the Finnish students of theology on the ideological non-alignment of the university education. – Journal of Beliefs and Values. [*submitted*]
3. Talvikki Ahonen, Pekka Metso & Teemu Toivonen, Orientaaliortodoksiset yhteisöt Suomessa. – Uskonnotutkija 1/2024. [*submitted*]
4. Sami Fyrqvist & Pekka Metso, Suomen ortodoksisen kirkon papisto kirkkolainsäädännössä ja kanonisessa traditiossa. – Ortodoksia 63 (2023). 137–167.
5. Raimo Goyarrola, Jari Lipsanen, Suvi-Maria Saarelainen, Raili Suviranta, Eeva Rahko, Annamarja Lamminmäki, Tuula Klaavuniemi, Satu Ahtiluoto, Antti Ohvanainen, Pekka Metso & Reino Pöyhä, Spiritual well-being correlates with quality of life of both cancer and non-cancer patients in palliative care - further validation of EORTC QLQ-SWB32 in Finnish. – BMC Palliative Care 22, 33 (2023). <https://doi.org/10.1186/s12904-023-01153-0>
6. Pekka Metso, Esko Ryökäs & Ilkka Huhta, Diakonia tradition ja uudistuksen jännitteessä. Keskustelu diakonin tehtävänmäärittelystä Suomen ortodoksisessa kirkossa 1920- ja 1930-luvuilla. – Teologinen aikakauskirja 3/2022. 263–280.
7. Talvikki Ahonen, Sini Mikkola, Laura Kallatsa & Pekka Metso, Sacrament of (be)longing. Theological analyses of Lutheran and Orthodox Christian eucharistic practices amidst absence and estrangement. – Exchange 51 (2022). Journal of Contemporary Christianities in Context. 39–60.
8. Pekka Metso & Talvikki Ahonen, Osallistujia ja katselijoita. Kokemukset Suomen ortodoksisen kirkon striimattuihin jumalanpalveluksiin ja poikkeusjärjestelyin toimitettuihin sakramenteihin osallistumisesta. – Teologinen aikakauskirja 2/2022. 171–188.
9. Pekka Metso, Laura Kallatsa, Talvikki Ahonen & Sini Mikkola, Hengellinen yhteys ja jaksaminen koronapandemian aikana. – Diakonian tutkimus 2/2021. 55–76.
10. Mikko Punkki & Pekka Metso, Jäsenyyden ja osallistumisen merkitykset Suomen ortodoksisen kirkon 20–45-vuotiaitten passiivisten jäsenten keskuudessa. – Teologinen aikakauskirja 3/2021. 214–232.
11. Pekka Metso & Jenni Hakkarainen, New hymns for an ancient tradition. National, pedagogical and apologetic motivations of the first Finnish Orthodox spiritual songbook (1939). – Acta Musicologica. Vol. 92:2 (2/2020). 160–179.

12. Making minority faith (in)visible through religious education: Parents' experiences of identification of their children's Orthodox identity in Finnish public schools. – *Journal of Religious Education*, Vol. 67:1 (April 2019). 61–76.
13. Practical and pastoral perspectives to inter-confessional marriage in the Finnish Orthodox context. – *Review of Ecumenical Studies (Sibiu)* 3/2018. 309–334.
14. Elisa Hyvärinen & Pekka Metso, Yksinäisiä kiertolaisia ja kouluyhteisön asennekasvattajia. Ortodoksisen uskonnon opettajien kokemukset opettajantyöstä 1950-luvulta nykypäivään. – *Kasvatus & Aika*, Vol. 12 (4/2018), 37–53.
15. Heta Hurskainen & Pekka Metso, Sovitettu erilaisuus Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkon lausunnoissa *Kirkko: yhteistä näkyä kohti -asiakirjasta*. – *Teologinen Aikakauskirja* 3/2018. 194–209.
16. Pekka Metso & Laura Kallatsa, Contemporary and traditional voices: Reactions to same-sex marriage in the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Orthodox Church of Finland. – *Exchange. Journal of Contemporary Christianities in Context* 47:3 (2018). 230–257.
17. Keskustelu samaa sukupuolta olevien parisuhteesta Suomen ortodoksisessa kirkossa vuodesta 1990 nykyyhetkeen. – *Ennen ja nyt* 1/2018. [<http://www.ennenjanyt.net/>]
18. Kirkollinen itseymmärrys ja paikalliskirkkojen yhteydet Kreetan yleisortodoksisen synodin asiakirjoissa. – *Teologinen aikakauskirja* 5-6/2017. 450–464.
19. Mitä varhaisen kirkon diakonien sanotaan tehneen? Varhaisen patristisen aineiston katolis-ortodoksinen reseptio. – *Diakonian tutkimus* 2/2016. 140–163.
20. Uskon koetinkivi. Suomalaisen ortodoksisen diakoniatyön teologia siinä toimivien käsityksissä. – *Diakonian tutkimus* 3/2015. 273–306.
21. Arkkipiispa Paavalin eukaristinen ajattelu ja praksis. – *Teologinen aikakauskirja* 5-6/2015. 453–466.
22. Church and Private Religion in 7th Century Byzantium. Analysis of the Canons of the Quinisext Council, Constantinople 691. – *Tidsskrift for kirke, religion og samfunn, Hefte* 2/2004. 137–152.

A2. Katsausartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä / Review article

23. Suomen ortodoksinen kirkko nyt. – *Ortodoksia* 61 (2021). 120–128.
24. Yliopistollinen ortodoksinen teologia Suomessa. Näkökulmia tutkimuksen rajapintoihin jarajallisuuteen. – *Ortodoksia* 59 (2019). 193–203.
25. Kanonit ja tasa-arvo. – *Ortodoksia* 56 (2016). 177–188.
26. Ortodoksisen uskontokasvatuksen tutkimuskenttä. – *Kasvatus & Aika* 9(2). 32–57.
27. Pekka Metso & Mikael Sundkvist, Millaista ekklesiologiaa "...ja kaikkia kristittyjä" -

lisäys edustaa? Suuren saaton muistelun suomalainen käytäntö. – Ortodoksia 54 (2015). 121–134.

28. Timo Anttila & Pekka Metso, Ortodoksisten kirkkojen ja orientaalistien ortodoksisten kirkkojen eron ja yhteyden historiaa. – Ortodoksia 53 (2013). 8–32.
29. Jumalan kohtaaminen todellisuuskäsityksen murroksena. Mystinen kokemus Simeon Uuden Teologin Jumalallisen rakkauden hymneissä. – Ortodoksia 51 (2010). 89–114.
30. Todellisen läsnäolon ja liturgisen symboliikan suhde Nikolaos Kabasilaan ehtoollisteologiassa. – Ortodoksia 48 (1999). 21–52.

A3. Kirjan tai muun kokoomateoksen osa / Book section

31. Nina Maskulin, Teuvo Laitila & Pekka Metso, Tradition Praying for eternal Church. Changing gendered social spaces in the patriarchal Orthodox Christian tradition. The world-making of the Theotokos Society in Helsinki. [*in the making*]
32. Nikean kaanonit. – Kirkko, keisari ja Kristus: Nikean kirkolliskokouksen tausta, teologia ja tulkinta. Toim. Joonas Salminen. [*in the making*]
33. Pekka Metso & Maria Takala-Roszczenko, Musical and synodal bonds of tribal orthodoxy: Archbishop Herman's activities to promote the Finnish-Baltic connection in the 1920s and 1930s. – Baltic Orthodoxy: People, Practices, Places. Eds. Irina Paert, Liina Eek & James White [*in the making*].
34. Pekka Metso & Ari Koponen, Baptism as ecclesiological and ecumenical demarcation: An Orthodox reading from Finnish context. – Baptism in times of change. Ed. Harald Hegstad. Church of Sweden Research Series. Pickwick Publications. [*accepted, forthcoming in 2024*]
35. Minna Hietämäki & Pekka Metso, Finland. – EUP Edinburgh Companions to Global Christianity Vol. 8: Christianity in Western and Northern Europe. Eds. Kenneth R. Ross, Annemarie C. Mayer & Todd M. Johnson. Edinburgh University Press: Edinburgh 2024. [*accepted, forthcoming in 2024*]
36. Talvikki Ahonen, Pekka Metso, Tuukka Tuomasjukka & Grant White, Ambiguous responses to LGBTQ people in local Orthodox churches: From official condemnation to undisclosed pastoral care. – Bloomsbury Handbook of Religion, Gender, and Sexuality. Eds. Dawn Llewellyn, Sian Hawthorne, & Sonya Sharma. Bloomsbury: London 2023. [*accepted, forthcoming in 2024*]
37. Pekka Metso & Petteri Lalu, Collateral Impacts of the war in Ukraine on the Northern Borders of Russia: Ecclesial, Ecumenical and Security Effects on Finland. – Churches in Contact and Collision: Multiple Ways of Ukrainian and Russian Churches. Eds. Heta Hurskainen & Teuvo Laitila. Brill 2023, 83–111.
38. Liturgiakommentaarit. Kirjallisuutta bysanttilaisen maailmankuvan ytimeistä. – Tuhannen vuodenkirjavuori. Bysantin kirjallisuus. Toim. Pia Houni & Ville Knaapi. Bysantin tutkimuksen seura. Helsinki 2021.

39. Ortodoksisuus. – Kirkkohistorian käsitteet. Toim. Ilkka Huhta & Juha Meriläinen. Suomenkirkkohistoriallinen seura. Helsinki 2021. 165–187.
40. Ortodoksien ja luterilaisten ekumeeniset suhteet Suomessa ja kansainvälisesti. – Ekumenian ajankohtaiskysymyksiä. Toim. Tomi Karttunen. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 67. Kirkon tutkimuskeskus. Tampere 2021. 86–103.
[<https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4275/viewmode=previewview>]
41. To Know Each Other through Unknowable God. Reflections on apophatism/kataphatism in Orthodox-Lutheran bilateral dialogue. – Darkness and Light. Ed. Antti Raunio. Schriften der Luther-Agricola-Gesellschaft 74. Luther-Agricola-Seura. Helsinki 2020. 85–115.
42. Kristuksen kohtaamisen juhlat. Kristuksen syntymän ja kasteen teemat Gregorios Teologin homilioissa 38 ja 39. – Sanan saattajat. Toim. Serafim Seppälä. Studia Patristica Fennica 11. Patrinen seura. Helsinki 2020. 99–123.
43. Pekka Metso & Soili Penttonen, Uskontokasvatus vähemmistöasemassa ja ekumeenisessa perheessä. Ortodoksisen uskontokasvatuksen teoria ja käytäntö suomalaisessa perhetodellisuudessa. – Uskonto, perhe ja hyvinvointi. Juhlakirja dosentti Jouko Kiiskin täyttäessä 65 vuotta 8.12.2020. Toim. Laura Kallatsa, Pekka Metso, Kati Niemelä & Mari Parkkinen. Karjalan teologinen seura. Joensuu 2020. 11–29.
44. Pekka Metso, Nina Maskulin & Teuvo Laitila, Tradition, Gender and Empowerment. The Helsinki Birth of Theotokos Community as a Case Study. – Orthodox Christianity and Gender: Dynamics of Tradition, Culture and Lived Practice. Eds. Helena Kupari & Elina Vuola. Routledge. London 2019. 131–146.
45. ”Omasanainen ortodoksinen rukouskirja”. Kreikkalaiskatolisen koulun hartauskirjan (1938) synty ja sisältö. – Filosofina historiassa. Juhlakirja professori Matti Kotirannan täyttäessä 60 vuotta 9. marraskuuta 2018. Toim. Ilkka Huhta & Teuvo Laitila. Studia missiologica et oecumenica Fennica N:o 62. Luther-Agricola seura. Helsinki 2018. 186–213.
46. Raising a Christian or an Orthodox Christian? Parents' experience of their ecumenical reality and minority status in religious upbringing of Finnish Orthodox children and youth. – New international studies on religions and dialogue in education. Ed. Martin Ubani. Research on Religious and Spiritual Education Vol. 12. Waxmann. Münster 2018. 13–30.
47. Oppi Pyhästä Hengestä Gregorios Teologin Puheessa 31. – Pyhä Henki varhaiskristillisessä teologiassa. Toim. Jussi Junni. Studia Patristica Fennica 3. Helsinki 2015. 131–146.
48. Uskonnollisen sosialisointiprosessit ortodoksissa lapsiperheissä. – Uskonto lapsuuden kulttuureissa. Toim. Martin Ubani, Saira Poulter & Arto Kallioniemi. Lasten Keskus. Helsinki 2015. 229–265.
49. Mixed marriages. Canonical and pastoral views on marriage between an Orthodox and a Non-Orthodox Christian. – Orthodoxy and Ecumenism. A Handbook for Theological Education. Eds. Thomas FitzGerald, Cyril Hovorun, Pantelis Kalaitzidis & Aikaterini

Pekridou. Published by Volos Academy Publications in cooperation with WCC Publications and Regnum Books International. Volos 2014. 801–808.

50. Liturginen ruumis. Pohdintoja kehollisuudesta Maksimos Tunnustajan Mystagogian äärellä. – Ruumiillisuus varhaiskristillisessä teologiassa. Toim. Jussi Junni. *Studia Patristica Fennica* 1. Helsinki 2014. 169–181.
51. Demonit ja enkelielämä. Varhaisten erämaakilvoittelijoiden kokemus demonien toiminnasta. – Paholainen, noituus ja magia – kristinuskon kääntöpuoli. Pahuuden kuvasto vanhassa maailmassa. Toim. Sari Katajala-Peltomaa & Raisa Maria Toivo. *Tietolipas* 203. Helsinki 2004. 34–77.

B1. Kirjoitus tieteellisessä aikakauslehdessä / Writing in scientific journal

52. Ajankohtainen puheenvuoro 1300-vuoden takaa. Timo Vasko, Johannes Damaskolainen kristinuskon ja islamin välisessä vuoropuhelussa 700-luvulla. – Suomen kirkkohistoriallisenseuran vuosikirja 2014. 175–176. (*bookreview*)
53. Viisi ortodoksista keskiaikaista rukousta. *Arator* 2011. 67s. – Agricola. Suomen historiaverkko, 25.8.2011 (*bookreview*)
54. *Ordained Women in the Early Church. A Documentary History.* Edited and translated by Kevin Madigan and Carilyn Osiek. The Johns Hopkins University Press. Baltimore & London 2005. 220 s. – Teologinen Aikakauskirja 5/2006. 505–506. (*bookreview*)

B2. Kirjan tai muun kokoomateoksen osa / Contribution to book and other compilations

55. Elisa Balčin, Pekka Metso, Sari Havu-Nuutinen & Martin Ubani, Pienryhmäiset uskonnot varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa. – Lapsenkokoinen katsomuskasvatus. Toim. Saila Poulter, Martin Ubani, Marja Laine & Arto Kallioniemi. Lasten Keskus. Helsinki 2021. 105–125.
56. Pyhä pöytä kreikkalaisessa ja latinalaisessa perinteessä. – Pappi, opettaja, parantaja. Jarmo Hakkaraisen juhlaKirja. Toim. Talvikki Ahonen, Pekka Metso & Juha Riikonen. Karjalan teologisen seuran julkaisuja 4. Joensuu 2020. 139–151.
57. Den ortodoxa kristendom. – De många religionernas och åskådningarnas Finland. Red. Illman Ruth, Ketola Kimmo, Latvio Riitta, Sohlberg Jussi. *Kyrkans forskningscentrals webbpublikationer* 51. Tampere 2017. 24–36.
58. Ortodoksisuus. – Monien uskontojen ja katsomusten Suomi. Toim. Ruth Illman, Kimmo Ketola, Riitta Lavio & Jussi Sohlberg. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 48. Tampere 2017. 23–34.
59. Kyrillos Jerusalemlaisen katekeettiset opetuspuheet. – Kirkkoisä Kyrillos, Jerusalemin uskontunnustus. Kyrillos Jerusalemlaisen katekeesit. Suom. Johannes Seppälä. *Perussanoma*. Helsinki 2013. 7–44.
60. How to approach the Incomprehensible? Perspectives to the question of the presence of God. – *Flumen saxosum sonans. Studia in honorem Gunnar af Hällström.* Red. Marjo Ahlqvist, Anni Maria Laato & Mikael Lindfelt. Åbo 2010. 157–173.

61. Oikodomia ja diakonia. Diakonia kirkon rakentumisessa Paulos Mar Gregorioksen mukaan. – Anno Domini 2009. Diakoniatieteen vuosikirja. Toim. M. Lahtinen, T. Pohjolainen & T. Toikkanen. Lahti 2009. 182–207.
62. Pienen saaton symboliikka Nikolaos Kabasilaksen mukaan. – Veisuin ylistäkää. Juhlakirja Hilka Seppälän täyttäessä 60 vuotta. Toim. Jarmo Hakkarainen, Pekka Metso & Ville Kiiveri. Ortodoksisen teologian julkaisuja N:o 32. Joensuu 2003. 267–275.
63. Patriarkka Sofronioksen pyhän liturgian selitys. – ERGA 2001. Joensuun yliopiston ortodoksisenteologian vuosikirja. Ortodoksisen teologian julkaisuja, N:o 31. Toim. Pekka Metso. Joensuu 2002. 113–125.
64. Franciscus Assisilainen ja Nikolaos Kabasilaan hesykastinen hengellisyys. – ERGA 1999. Joensuun yliopiston ortodoksisen teologian vuosikirja. Ortodoksisen teologian julkaisuja, N:o 27. Toim. Jarmo Hakkarainen. Joensuu 2000. 114–147.

B3. Vertaisarvioimatonta artikkelia konferenssijulkaisussa / Article in conference proceeding

65. Local Church and Local Solutions. A Finnish Orthodox Reflection. – Just Do It?! Recognition and Reception in Ecumenical Relations. Eds. Dagmar Heller & Minna Hietamäki. Evangelischeverlagsanstalt 2018. 159–167.
66. Reforming Eucharistic practices; reshaping tradition. Partaking in the sacraments of the Eucharist and confession in the Orthodox Church of Finland since 1970. – Comuniune euharistica si traire filocalica. Collectia Episteme 18. Eds. Ion Vicovan, Paul-Cezar Hârlaoanu, Emilian-Justian Roman. Doxologia. Iasi 2015. 216–241.
67. A Theological and Practical Overview of the Folk Church. – The Two Folk Churches in Finland. The 12th Finnish Lutheran-Orthodox Theological Discussions 2014. Ed. Tomi Karttunen. Publications of the Evangelical Lutheran Church of Finland: The Church and Action. National Church Council, Department of International Relations: Helsinki 2015. 54–76.
68. The Languages of Faith. How Does the Church Relate to Modern Man? – From Oulu to Järvenpää. The Finnish Lutheran-Orthodox Theological Discussions from 2001 to 2012. Ed. Tomi Karttunen. Publications of the Evangelical Lutheran Church of Finland: The Church and Action. National Church Council, Department of International Relations: Helsinki 2014. 149–165.
69. Evaluation on the Dialogue between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Orthodox Church of Finland. – Reseptio 1/2009. 191–203.
70. The Spirit of Modern Orthodox Theology: Perspectives Suggested by Research on Nicholas Cabasilas. – Orthodox Tradition and the 21st Century. Experiences of the Past, Realities of Today, Challenges of Tomorrow. Eds. Grant S. White; Teuvo Laitila; Antti Suvanto. Joensuun yliopiston teologisia julkaisuja 40. Joensuu 2007. 110–116.
71. Church music singing through the eyes of a theologian. – The Traditions of Orthodox Music.

Proceedings of the First International Conference on Orthodox Church Music, University of Joensuu, Finland 13–19 June 2005. Publications of the International Society of Orthodox ChurchMusic N:o 1/ Publications of Orthodox Theology at the University of Joensuu N:o 38. Joensuu 2007. 345–350.

C2. Toimitettu teos / Edited book

72. Uskonto, perhe ja hyvinvointi. Juhlakirja dosentti Jouko Kiiskin täyttäessä 65 vuotta 8.12.2020. Toim. Laura Kallatsa, Pekka Metso, Mari Parkkinen & Kati Tervo-Niemelä. Karjalan teologisenseuran julkaisuja 5. Joensuu 2020.
73. Pappi, opettaja, parantaja. Jarmo Hakkaraisen juhlakirja. Toim. Talvikki Ahonen, Pekka Metso & Juha Riikonen. Karjalan teologisen seuran julkaisuja 4. Joensuu 2020.
74. Hannu Mustakallio, Kaikki me olemme jostain kotoisin. Puheita ja artikkeleita professori Hannu Mustakallion Joensuun-kaudelta 2003–2019. Toim. Ilkka Huhta & Pekka Metso. Karjalan teologisen seuran julkaisuja 3. Joensuu 2019.
75. Kirkkotiedon kirja. Ekumeeninen johdatus kirkkojen oppiin ja elämään. Toim. Pekka Metso & Esko Ryökäs. Helsinki 2005.
76. Veisuin ylistäkää. Juhlakirja Hilka Seppälän täyttäessä 60 vuotta. Toim. Jarmo Hakkarainen, Pekka Metso & Ville Kiiveri. Ortodoksisen teologian julkaisuja N:o 32. Joensuu 2003.
77. ERGA 2001. Joensuun yliopiston ortodoksisen teologian vuosikirja. Ortodoksisen teologian julkaisuja, N:o 31. Toim. Pekka Metso. Joensuu 2002.

D1. Artikkelit ammattilehdessä / Article in professional journal

78. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ortodoksisessa kirkossa - torjuntaa ja tilan etsimistä. – Ortodoksinen Opettaja 2/2023. 6–8.
79. Risto Aikonen & Pekka Metso, Ortodoksisen uskonnonopetuksen koulutus ja tutkimus Joensuussa. – Oksa. Opettajien kristillinen ammattilehti 1/2020. 8–9.
80. Yksimielisyyden kohdat ja perusteet tähänastisessa dialogissa. – Reseptio 1/2020. 37–43.
81. Uusien pyhiemme liturgiset tekstit. – Ikoni & kulttuuri 2/2019. 26–33.
82. Keisari Teofiloksen kääntymysihme. Keisarinna Teodoran elämäkerta ikonien vastustajan rehabilitoinnista ja naisten aktiivisuudesta kertovana lähteenä. – Ikonimaalari 1/2018. 42–47.
83. Suomen ortodoksisen kirkon ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon dialogi vuodesta 1989 nykyyhetkeen. Ekumeeninen konteksti, dialogin arvio ja tulevaisuudennäkymät. – Reseptio 2/2016. 69–90.
84. Konstantinopolin kunnia-aseman merkitys ortodoksiselle kirkolle ja ekumeenisesti. –

Reseptio1/2015. 50–55.

85. Pekka Metso & Juha Riikonen, Arkkipiispa Paavali kirjallisissa muotokuvissa ja tutkimuksessa. – Ikonimaalari 1/2015. 82–87.
86. Kansankirkko teologisena ja käytännöllisenä kysymyksenä. – Reseptio 2/2014. 52–67.
87. Elämää tuottava kuolema. Kuoleman teema Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisenjuhlassa. – Ikonimaalari 2/2014. 16–25.
88. Makrina. Pyhä neitsyyleski. – Ikonimaalari 1/2010. 30–33.
89. Uskon kielet. Miten kirkko kohtaa nykyihmisen? – Reseptio 2/2009. 43–56.
90. Evaluation on the Dialogue between the Evangelical Lutheran Church of Finland and the Orthodox Church of Finland. – Reseptio 1/2009. 191–203.

D2. Artikkelit ammatillisessa käsi- tai opaskirjassa / Article in professional hand or guidebook

91. Kastamalla ja opettamalla minun opetuslapsikseni. – Seisokaamme hyvin. Ortodoksisen kirkkonaikuiskasvatuksen oheismateriaali. Ed. Risto Aikonen & Sirpa Okulov. Kuopio 2013. 11–28.
92. Kirkkoisät omaisensa menettäneiden lohduttajina. – Kolmiaurinkoista valoa kohti. Valamonkansanopiston juhlakirja. Ed. Hannu Pöyhönen. Heinävesi 2006. 419–447.
93. Ortodoksinen kirkko ja orientaaliset ortodoksiset kirkot. – Kirkkotiedon kirja. Ekumeeninen johdatus kirkkojen oppiin ja elämään. Ed. Pekka Metso & Esko Ryökäs. Helsinki 2005. 97–149.
94. Pekka Metso & Esko Ryökäs, Kirkkotiedon suuntaviivoja. – Kirkkotiedon kirja. Ekumeeninen johdatus kirkkojen oppiin ja elämään. Ed. Pekka Metso & Esko Ryökäs. Helsinki 2005. 11–30.
95. Idän kirkon hengellisyys. – Spiritualiteetin käsikirja. Ed. Seppo Häyrynen, Heikki Kotila & Osmo Vatanen. Helsinki 2003. 27–48.

D4. Julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti / Published development report

96. Mikko Punkki, Ari Koponen, Pekka Metso & Talvikki Ahonen, Yhteydessä erilliset: Selvityskoronaepidemian vaikutuksista Helsingin ortodoksisen hiippakunnan jäsenten kokemuksiin jumalanpalveluselämästä. Helsingin metropoliittakunnan säätiö 2021.
97. Talvikki Ahonen, Pekka Metso, Ari Koponen & Mikko Punkki, Lähentymistä ja etääntymistä korona-aikaan. Selvitys Suomen ortodoksisen kirkon striimattuihin jumalanpalveluksiin ja poikkeusjärjestelyin toimitettuihin sakramentteihin osallistumisesta keväällä ja kesällä 2020, 33 sivua/pages. [https://ort.fi/sites/default/files/2020-11/L%C3%A4hentymist%C3%A4%20ja%20et%C3%A4ntymist%C3%A4%20korona-aikaan_raportti.pdf]
98. Pekka Metso & Petri Nykänen, Yrityksestä tyrintään. Ortodoksisen teologian laitoksen

opetuksensuunnittelun kehittämishanke. – Kehittämishankkeista pysyviksi käytännöiksi. Yliopisto- opettajan pedagogisten perusopintojen ”Opetuksen ja opettajuuden kehittämishankkeiden” satoa 2003–2004. Kasvatustieteiden tiedekunnan selosteita, N:o 92. Ed. Matti Meriläinen. Joensuu 2005. 214–226

E1. Yleistajuinen artikkeli / Popular articles

99. In memoriam. Rovasti Timo Lehmuskoski (1943–2023). – Ortodoksia 63 (2023). 217–218.
100. Pääsiäisen viettäminen ortodoksisessa perinteessä. – Katsomukset.fi [https://katsomukset.fi/2021/03/31/paasiaisen-viettaaminen-ortodoksisessa-perinteessa/] (julkaistu 31.3.2021)
101. Pohdintoja Maksimos Tunnustajan ajatuksista luomakunnan olemuksesta ja ihmisen tahdosta. – Skholion, vol. 19, 1/2019. 2–6.
102. Pyhä Henki - elämänantaja ja pyhittäjä. – Kupoli 1/2018. 4–5.
103. Ortodoksina ekumenian mallimaassa. – Aamun Koitto 1/2017. 4–7.
104. Herkkää kuin peuran vasan synnyttäminen. Opetus synnintunnustuksesta Nikodemos Athosvuorelaisen Eksomologetarionissa. – Hehkuva Hiillos 70 (2013). 2–7.
105. Kristilliseen elämään astuminen varhaiskirkossa pyhän Kyrillos Jerusalemlaisen kasteopetuksenvalossa. – Hehkuva Hiillos, vuosikirja 2011. 15–27.
106. Basileios Suuri (k. 379). Elämä ja opetuksia siitä mitä on olla kristitty. – Artikkelit Hiljaisuudenystävät ry:n nettisivulla <http://www.hiljaisuudenystavat.fi/>, 2011.
107. Ehtoolliselle valmistautuminen Nikolaos Kabasilaksen mukaan. – Hehkuva hiillos 2010. 19–26.
108. Henki on Jumala. Oppi Pyhästä Hengestä Gregorios Teologin puheessa 31. – Hehkuva Hiillos, vuosikirja 2009. 20–28.
109. Maailma kirkossa. – Analogi 6/2009. 14–15.
110. Gregorios Nyssalaisen selitys Herran rukouksesta. – Etsijä 1/2009. 20–23.
111. Patristinen perinne ortodoksisen kirkon näkökulmasta. – Etsijä 1/2005. 34–41.
112. Mitä on ortodoksinen teologia? Ortodoksinen teologia yliopistossa. – Logos 1/2004, 8–9.
113. Kristinuskon ja modernin kohtaaminen Hannah Arendtin filosofian näkökulmasta. – Logos 3/2002, 4–7.
114. Onko liturginen uudistus vielä hengissä? – Logos 2/2001. 4–7.
115. Paastoamisen vaikeus oman aikamme maailmassa. – Pyhä Kosmas 1–2/2001. 30–34.

116. Unien maailman lainalaisuuksia. Johdatus Pavel Florenskyn uniteoriaan. – Tosionline1/2000.
117. Serbian kirkon tulevaisuudesta päätetään nyt. – Logos 5/2000. 10–11.
118. Luterilaisuus vetää venäläisiä. – Logos 4/2000. 8–10.
119. Karjalaisuus, kääntymisen ja ortodoksisuus. – Logos 2/2000. 4–6.
120. Pekka Metso & Timo Anttila, Paulos Mar Gregorios. Vapauden ja dialogin teologi. – Logos1/2000. 24.
121. Nikolaos Kabasilaan eukaristiakeskeinen ajattelu. – Ortodoksinen kulttuuri 5/1999. 128–131.
122. Armenian kirkon aarteita Helsingissä. – Ortodoksiviesti 10/1998. 2–3.
123. Paholainen Bysantissa. – Logos 3/1998. 12–16.
124. Kohti uutta ja suurta ekumeenista kirkolliskokousta. – Logos 2/1998. 8–11.
125. Taivas ja helvetti vai jotain siltä väliltä? – Logos 2/1998. 23–26.
126. Pyhiinvaelluksen taustaa. – Logos 1/1998. 4–7.
127. Luostarimatkojen päiväkirja 420-luvulta. – Logos 1/1998. 22–25.
128. Armenian apostolinen kirkko. Kristityt tuskien taipaleella. – Aamun koitto 17/1997. 4–10.
129. Lähetysteema ortodoksisessa jumalanpalveluksessa. – Näköala - Utsikt 1/1997. 16–18.
130. Ortodoksinen lähetystyö Keniassa. – Logos 1/1997. 14–17.
131. Maailmassa ja Kirkossa. Ihmisen ja Jumalan sekä kristittyjen kohtaamisen problematiikkaa. – Logos 4/1996. 8–11.
132. Jumalan vanhurskauttava ihminen. Luterilaisten ja roomalaiskatolilaisten yhteinen näkemys. – Logos 4/1996. 31–32.
133. Ortodoksinen usko käytännön terapiana. Piispa Hierotheos Vlachoksen patristisen psykoterapian perusteet. – Logos 3/1996. 14–16.
134. Mikä on se, joka on aina ollut olemassa? Kristillisen uusplatonismin pohdintaa. – Logos2/1996. 10–13.
135. Kierkegaard. Rakastamisen velvollisuus ja vaikeus. – Logos 2/1996. 17–19.
136. Kutsu sisäistettyyn askeesiin. – Logos 1/1996. 4–7.
137. Katumuksen sakramentti. – Logos 4/1995. 7–10.
138. Teologinen tieto pyhän Simeon Uusteologin ajattelussa. – Logos 2/1995. 10–13.

139. Pekka Metso & Timo Anttila, Kultasuu ja juutalaiset. – Logos 3-4/1994. 23–26.

140. Köyhyys Hengessä. – Logos 4/1993. 14–15.

G3. Monografiaväitöskirja / Doctoral Thesis, monography

141. Divine Presence in the Eucharistic Theology of Nicholas Cabasilas. Publications of the University of Eastern Finland. Dissertations in Education, Humanities, and Theology, No. 2. Joensuu 2010. 230 s.